

er formindsket til gavn for vandmiljøet, og gødningsregnskaberne gør det muligt at udpege de landmænd, der ikke lever op til reglerne. Måske kan vi også i dag få at høre, at udviklingen også for høståret 1994-95 viser en fortsat positiv udvikling.

For regeringspartierne er det vigtigt, at hele Folketinget får lejlighed til at høre om og diskutere, hvilke nye og andre virkemidler regeringen har tænkt sig at iværksætte for at nå målsætningen i vandmiljøplanen og Bæredygtighedsudvalgets arbejde.

Der er som nævnt sket en positiv udvikling, men det er ikke tilstrækkeligt. Kan målene ikke nås med de eksisterende midler, er der behov for nye initiativer. Derfor denne forespørgsel til regeringen.

Besvarelse

Landbrugs- og fiskeriministeren (Henrik Dam Kristensen):

Der er nu gået 4 år, siden vi sidst her i Folketinget drøftede en handlingsplan for en bæredygtig udvikling i landbruget og dermed også landbrugets udledning af kvælstof til miljøet, en drøftelse, der sammen med den efterfølgende behandling i Udvalget vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling fastlagde rammer for den fortsatte indsats med henblik på nedbringelse af landbrugets udledning af kvælstof. Der blev som bekendt indført obligatoriske gødnings- og sædskifteplaner og også et vist krav om en minimumsudnyttelse af husdyrgødningen.

Kort før jul fremlagde jeg så regeringens redegørelse for, hvorledes det er gået efter første runde med obligatoriske gødningsplaner, hvordan det er gået med udnyttelsen af husdyrgødningen og udviklingen i det hele taget i landbrugets kvælstofhusholdning.

Jeg synes, det var glædeligt, at vi var i stand til at konkludere, at det går i den rigtige retning. Den samlede andel af kvælstof tilførslen til landbruget, som udnyttes, er steget de seneste år, og det vil så også sige, at tabet er faldet, og at vi nu kan beregne en nedgang i udvaskningen for rodzonen, når der korrigeres for den forskel, der er i nedbøren fra år til år.

På baggrund af gødningsregnskaberne for 1993-94 konkluderes det imidlertid, at der fortsat efter landmændenes egen angivelse finder en overgødskning sted. Hertil kommer, at den

nuværende regulering indeholder vide muligheder for, at den enkelte landmand uden formelt at bryde reglerne kan undlade at ændre gødningspraksis i væsentligt omfang, en praksis som medfører, at udnyttelsen af husdyrgødningen generelt er for lav og tabet af kvælstof for stort.

Det er et forhold, som hverken landbruget, miljøet eller samfundet som sådan kan være tjent med. Regeringen konkluderede, at de nuværende regelsæt skal udbygges, og at yderligere foranstaltninger vil være nødvendige, for at målene i handlingsplanen for en bæredygtig udvikling i landbruget vil kunne nås.

Med vandmiljøplanen blev der her i Tinget vedtaget en reduktion af udledningen af kvælstof til vandmiljøet. For landbrugets vedkommende blev denne reduktion i handlingsplanen for en bæredygtig udvikling i landbruget forventet opnået omkring år 2000. Kravet til landbruget i vandmiljøplanen er, at den samlede udledning af kvælstof skal reduceres med 127.000 t. Heraf skønnes det, at 100.000 t vil blive realiseret ved en reduktion af markbidraget, hvilket vil sige i udvaskning fra de dyrkede arealer, medens de resterende 27.000 t skulle opnås ved en reduktion af gårdbidraget. Vanskelighederne ved at realisere målsætningen knytter sig til reduktionen i markbidraget på de 100.000 t.

Regeringen anslår, at udvaskningen fra markerne i første halvdel af 1990'erne er reduceret i størrelsesordenen 20-30.000 t N. Udnyttelsen af kvælstof i husdyrgødningen vurderes til reelt i gennemsnit at være i størrelsesordenen 30-35 pct. Det vil sige, at udnyttelsen er under det niveau på i gennemsnit 37 pct., som er fastlagt på baggrund af beretningen fra Udvalget vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling.

Men der er – og det synes jeg er værd at understrege – sat en positiv udvikling i gang, som gør det realistisk at forvente, at en stigende udnyttelse af kvælstof i husdyrgødningen i de kommende år vil medføre et væsentligt og yderligere fald i udvaskningen. De obligatoriske gødnings- og sædskifteplaner med tilhørende regnskaber har sat en proces i gang, som gradvis giver resultater.

Hertil kommer, at udbygningen af den opbevaringskapacitet, som er nødvendig for at kunne udbringe husdyrgødning på det optimale tidspunkt, jo først for alvor tog fart i 1994, og at denne udbygning fortsat er i gang.